

Nederlands
Genootschap
van Burgemeesters

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

Wethoudersvereniging

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Ter attentie van de informateur

Mevrouw drs. M.I. Hamer

Postbus 20018

2500 EA DEN HAAG

Den Haag, 30 juni 2021

Geachte mevrouw Hamer,

In de afgelopen jaren zijn diverse maatschappelijke en politieke-bestuurlijke ontwikkelingen van invloed geweest op het lokale bestuur. Denk aan de uitbreiding van het gemeentelijke takenpakket door de verschillende decentralisaties, de toegenomen financiële druk op gemeenten en de verdergaande regionalisering. Maar denk ook aan de fragmentatie en polarisatie in de samenleving en de politiek, de toename van nieuwe politieke partijen en de uitdagingen op het gebied van ondermijning. Deze niet uitputtende reeks van ontwikkelingen stelt hogere eisen aan het openbaar bestuur. Hogere eisen aan de gemeenteraden, aan de colleges van B&W, aan individuele raadsleden, wethouders én aan burgemeesters.

Om die ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden is een brede aanpak nodig, gericht op versterking van het lokale bestuur. Een aanpak die het hele openbare bestuur in onderling verband beschouwt – van gemeenteraad tot wethouder, van burgemeester tot college. Een geïsoleerde aanpak van losse onderdelen van het openbaar bestuur brengt meer kwaad dan goed. Het is net als met een muur waaruit een steen wordt gewrikt.

Dat geldt ook voor het burgemeesterschap. Er is een discussie gaande of de aanstellingswijze van de burgemeester niet moet worden aangepast. Wij pleiten er voor zo'n eventuele verandering in samenhang met een totale versterking van het lokale bestuur te bezien. Waar zijn de inwoners het meest bij gebaat?

Het burgemeestersambt staat niet op zichzelf, maar is nauw verbonden met de gemeenteraad en het college van B&W, en ook met andere partijen en instellingen in de samenleving. Iedere substantiële wijziging die wordt aangebracht in het ambt van burgemeester heeft daardoor invloed op de rollen en posities van andere spelers in en rond de lokale democratie. Ook hun positie wijzigt daardoor. Denk bijvoorbeeld aan de positie van de gemeenteraad, het hoogste orgaan in de gemeente. Maar ook aan het collegiale bestuur van het college, de verhouding met de wethouders, die door de gemeenteraad worden benoemd.

Daarnaast ontwikkelen de individuele ambten zich ook zelfstandig sterk. Zo is het wethouderschap door decentralisaties en taakverzwaringen complexer geworden en het afbreukrisico sterk gestegen. Ook de aantrekkelijkheid van het raadslidmaatschap en daarmee de beschikbaarheid van kandidaten staat fors onder druk, door taakverzwaringen en de toenemende neiging vanuit het Rijk om taken in regionaal verband te organiseren

De oplossingen voor de hiervoor geschetste maatschappelijk en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen liggen niet bij één functionaris, maar bij het totale stelsel van openbaar bestuur in Nederland. De ontwikkelingen noodzaken tot een toekomstbestendig openbaar bestuur, een moderne democratie waarin macht en tegenmacht optimaal zijn vormgegeven en die robuust genoeg is om de uitdagingen van de toekomst adequaat aan te gaan. We hoeven hierbij gelukkig niet bij nul te beginnen. Er bestaan meerdere ideeën over een krachtiger lokaal bestuur. Maar die voorstellen zijn vaak niet meer dan losse ideeën en worden onvoldoende in samenhang met elkaar bekeken.

Wij pleiten daarom voor een integrale benadering van het openbaar bestuur. Hiermee kan een samenhangende visie op de toekomst van de lokale democratie en het bestuur in brede zin worden ontwikkeld en een stevige impuls worden gegeven aan het gehele bestel. Deze algehele beschouwing kan mede plaatsvinden in het licht van de evaluatie van de werking van het dualistisch stelsel, die macht en tegenmacht in het lokale bestuur vormgeeft. Het lokale bestuur verdient dat!

Hoogachtend,

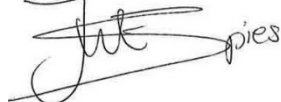
Liesbeth Spies,

Voorzitter

Nederlands

Genootschap van

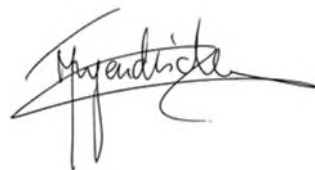
Burgemeesters

Marcelle Hendrickx,

Voorzitter

Wethoudersvereniging

Bahreddine Belhaj

Voorzitter

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

